



Beslutningsforslag nr. **B 134**

Folketinget 2017-18

---

Fremsat den 23. marts 2018 af Søren Egge Rasmussen (EL), Eva Flyvholm (EL), Maria Reumert Gjerding (EL), Søren Søndergaard (EL), Finn Sørensen (EL) og Nikolaj Villumsen (EL)

## **Forslag til folketingsbeslutning** om indførelse af forbud mod brug af neonikotinoider

Folketinget pålægger regeringen at tage de nødvendige administrative skridt for at sikre, at der fra og med juli 2018 indføres et forbud mod brug af neonikotinoider i dansk landbrug.

## Bemærkninger til forslaget

### *Neonikotinoiderne skader vores bier og findes overalt i miljøet*

Neonikotinoider er insektmidler, der siden 1990'erne har været anvendt til bejdsning af forskellige slags frø (særlig rapsfrø) og bejdsning af læggekartofter, inden de kommer i jorden. Insektgifte fremstilles primært af de agrokemiske selskaber Bayer og Syngenta. Omkring 90 pct. af alle rapsmarker i Danmark er tilsået med rapsfrø bejdsset med neonikotinoider (»Forskere: Pesticider på danske rapsmarker truer biernes liv«, politikken.dk, den 8. august 2017), og størstedelen af de konventionelle kartoffelmarker er baseret på læggekartofler, man har vendt i neonikotinoider, inden man kommer dem i jorden.

Der er altså tale om, at en stor del af det danske landbrugsareal dyrkes ved brug af disse insektgifte. Neonikotinoiderne er systemiske insektgifte, der transporteres med saftstrømmen rundt i hele planten og herefter kan findes i pollen og nektar fra de bejdsede planter. Stofferne angriber nervesystemet hos insekter, og selve formålet er at slå insekter ihjel. Det er derfor ikke i sig selv overraskende, at neonikotinoiderne er farlige for bier. Producenterne fremfører imidlertid, at der ved korrekt anvendelse af midlerne på de rette afgrøder, marker og tidspunkter ikke er nogen risiko for skadelig belastning af bier. Men det modsiges af stadig flere undersøgelser, der dokumenterer, at der er sket en spredning af neonikotinoiderne overalt i miljøet, og at der sker skader på bier ved ikkedødelige niveauer af insektgifte.

Ved bejdsning med neonikotinoider sker der kun en ringe optagelse af det anvendte aktivstof i planten, og den fremspirende plante optager således kun et sted mellem 2 og 20 pct. af den mængde neonikotinoid, som frøet er blevet bejdsset med. Derved ender en betragtelig del som rester i jorden, og da neonikotinoiderne har lange halveringstider i jord (varierer fra 200 til mere end 1.000 dage), betyder det bl.a., at efterfølgende afgrøder kan optage midlerne fra jorden. En ny britisk undersøgelse afslører, at britisk honning indeholdt rester af neonikotinoider fra foregående års anvendelse af neonikotinoider (»Neonicotinoid residues in UK honey despite European Union moratorium«, Woodcock, Ridding og Freeman m.fl., PLoS ONE, 2018, årgang 13, nr. 1).

En analyse offentliggjort i tidsskriftet Science »A worldwide survey of neonicotinoids in honey«, E. A. D. Mitchell m.fl., Science, 2017, nr. 358, side 109-111, fra den 6. oktober 2017, viser således, at prøver af honning indsamlet i hele verden i perioden 2012-2016 indeholdt neonikotinoider i 75 pct. af tilfældene. Dertil kommer, at man i 48 pct. af de forurenede prøver fandt koncentrationer over det niveau, der vides at forårsage »mærkbart skadelige effekter« på bestøvende insekter. Resultaterne peger på, at en betydelig andel af verdens bestøvere sandsynligvis er påvirket af neonikotinoider, lød konklusionen fra forskerne bag analysen (»Honey tests reveal global contamination by bee-harming pesticides«, www.theguardian.com, den 5. oktober 2017).

### *Insekter er i stærk tilbagegang*

For Danmark skønner Europa-Kommissionen (jf. KOM(94)256), at værdien af biernes bestøvning for landbruget er 1,8-3 mia. kr. om året – det er 30-50 gange værdien af selve den honningproduktion, som bierne umiddelbart forbindes med. FN-organisationen IPBES (The Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services) har redegjort for, at 9 pct. af bi- og sommerfuglearterne i Europa er truede, og populationerne svinder ind for 37 pct. af bierne og 31 pct. af sommerfuglene. En opsigtsvækkende indikation af dette problem kom for nylig med en undersøgelse fra Tyskland, der viste 76 pct. tilbagegang over 27 år i flyvende insekter – ikke kun bestøvere – i beskyttede naturområder (»Insektdød varslers et økologisk Armageddon – også i Danmark«, information.dk, den 20. oktober 2017). Man har ikke data for udviklingen i Danmark, men danske forskere har udtalt, at billedet formentlig er det samme i Danmark.

### *Midlerne bruges i Danmark trods EU-forbud*

I lyset af biernes klare tilbagegang i Europa og den voksende dokumentation for insektgiftens skadelige virkning på bier indførte EU allerede i 2013 et forbud mod tre neonikotinoidprodukter markedsført af Bayer og Syngenta. EU-afgørelsen har imidlertid begrænsninger: For det første gælder forbuddet kun tre ud af en række produkter, for det andet omfatter forbuddet ikke brug i drivhuse, i visse afgrøder efter blomstring og i vintersæd, og for det tredje giver man medlemslande ret til at fravige forbuddet, hvis der i nødsituationer ikke er alternativer til de nævnte midler. Sidstnævnte har Danmark benyttet sig af, og Danmark har givet sig selv dispensation fra forbuddet, med henvisning til at de danske doser er lavere, end dem, der bruges i andre EU-lande. Midlerne bruges således fortsat i Danmark og i ganske væsentligt omfang, idet rapsdykninger udgør ca. 7 pct. af landbrugsarealet, ligesom kartofler i dele af Danmark dyrkes meget koncentreret.

### *Ny viden cementerer behovet for handling nu*

For nylig konkluderede EU's agentur for fødevarerikkerhed (EFSA) i en rapport baseret på et omfattende litteraturstudie af 1.500 studier, at neonikotinoiderne er farlige for både honningbier og vilde bier (»Neonicotinoids: risk to bees confirmed«, www.efsa.europa.eu, den 28. februar 2018). Agenturet konkluderede, at bier kan udsættes for »skadelige niveauer« af sprøjtegifte via pollen og honning fra de afgrøder, der er blevet behandlet med neonikotinoider. Samtidig konkluderede rapporten, at jorden bliver forurenet og støvpartikler fra marker med behandlede afgrøder kan spredes med vinden i omgivelserne og således også ramme bierne. Neonikotinoiderne kan både skade biernes orienteringsevne og deres reproduktion, fremgår det af rapporten.

Der er altså en overvældende dokumentation for, at bierne og andre insekter er i alvorlig tilbagegang, og samtidig er de via de afgrøder og planter, de bestøver, udsat for en alvorlig risiko fra neonicotinoidmidlerne.

I kølvandet på den nye rapport fra EFSA skal EU-landene i løbet af kort tid tage stilling til, om der skal indføres et mere omfattende og permanent forbud mod neonicotinoiderne i EU («Total ban on bee-harming pesticides likely after major new EU analysis», [www.theguardian.com](http://www.theguardian.com), den 28. februar

2018). Enhedslisten mener, at Danmark uanset konklusionen i EU bør tage resultaterne af den omfattende forskning på området alvorligt og påtage sig det nødvendige ansvar.

Enhedslisten foreslår derfor, at Danmark tager et første skridt i forhold til at afværge et katastrofalt kollaps af bipopulationerne – vilde bier såvel som honningbier – og indfører et nationalt forbud mod brug af neonicotinoider i Danmark med virkning fra og med juli 2018.

*Skriftlig fremsættelse*

**Søren Egge Rasmussen (EL):**

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

*Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af forbud mod brug af neonikotinoider.*

(Beslutningsforslag nr. B 134)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.